วารสารครุศาสตร์อภิวัฒน์ (Online) ปีที่ 4 ฉบับที่ 2
Journal of Modern Approach in Education Research (Online) Vol. 4 No. 2

การพัฒนาลักษณนามในภาษาไทย

The Development of Classifiers in The Thai Language

กวีภัทร ฉาวชาวนา
Kaweephat Chawchawna
คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ประเทศไทย
Faculty of Education, Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Thailand

Email: kaweephat.chao@mcu.ac.th

Received: August 28, 2023
Revised: October 30, 2023
Accepted: November 26, 2023

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มุ่งเน้นการพัฒนาลักษณนามในภาษาไทย โดยวิเคราะห์ประเภท การใช้ และแนวโน้มของการเปลี่ยนแปลงของลักษณนามในบริบทต่างๆ ทั้งในภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่น การวิจัยนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เชิงพรรณนาและเชิงเปรียบเทียบ โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เช่น เอกสารภาษาไทย ข่าวสารออนไลน์ วรรณกรรม และบทสนทนาในชีวิตประจำวัน

ผลการวิจัยพบว่าลักษณนามในภาษาไทยมีการเปลี่ยนแปลงตามปัจจัยทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น การรับอิทธิพลจากภาษาต่างประเทศ การใช้ภาษาพูดที่ไม่เป็นทางการมากขึ้น และแนวโน้มของการลดรูปหรือการใช้ลักษณนามทั่วไปแทนลักษณนามเฉพาะบางประเภท นอกจากนี้ การศึกษายังพบว่ามีการสร้างลักษณนามใหม่ๆ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทสมัยใหม่และความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี

ข้อค้นพบเหล่านี้ช่วยเสริมความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของลักษณนามในภาษาไทย และเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักเกณฑ์ทางภาษา รวมถึงการสอนภาษาไทยทั้งในฐานะภาษาแม่และภาษาต่างประเทศ

คำสำคัญ: ลักษณนาม, ภาษาไทย, การเปลี่ยนแปลงทางภาษา, การวิเคราะห์เชิงพรรณนา

Abstract

This study focuses on the development of classifiers in Thai, analyzing their types, usage, and trends of change in various contexts, both in standard Thai and dialects. The research employs descriptive and comparative analysis methods, collecting data from various sources such as Thai documents, online news, literature, and everyday conversations.

The research findings indicate that classifiers in the Thai language are changing due to social and cultural factors, such as the influence of foreign languages, the increasing use of informal speech, and the trend of reducing or using general classifiers instead of specific ones. Additionally, the study found the creation of new classifiers to align with modern contexts and technological advancements.

These findings enhance the understanding of the development of classifiers in Thai and serve as a guideline for developing linguistic principles, including the teaching of Thai as both a native and foreign language.

Keywords: Classifiers, Thai Language, Linguistic Change, Descriptive Analysis

บทนำ

ลักษณนามเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของภาษาไทยที่ใช้กำหนดประเภทหรือบ่งบอกลักษณะของคำนามในการสื่อสาร ภาษาไทยมีระบบลักษณนามที่ซับซ้อนและมีความยืดหยุ่นสูง ซึ่งสะท้อนถึงวัฒนธรรม ค่านิยม และวิธีการมองโลกของผู้ใช้ภาษา

การพัฒนาของลักษณนามในภาษาไทยเกิดขึ้นจากหลายปัจจัย ไม่ว่าจะเป็นการเปลี่ยนแปลงของสังคม การรับอิทธิพลจากภาษาต่างประเทศ หรือการปรับตัวของภาษาตามยุคสมัย ในอดีต ลักษณนามอาจมีจำนวนน้อยและใช้ในบริบทที่จำกัด แต่เมื่อภาษาไทยพัฒนาไปพร้อมกับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยี วิทยาศาสตร์ และวัฒนธรรม ทำให้มีการสร้างหรือปรับใช้ลักษณนามใหม่ ๆ เพื่อรองรับคำศัพท์และแนวคิดที่เปลี่ยนแปลงไป (กาญจนา นาคสกุล, 2532: 87)

การศึกษาพัฒนาการของลักษณนามในภาษาไทยช่วยให้เข้าใจโครงสร้างและการเปลี่ยนแปลงของภาษา รวมถึงสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการเรียนการสอนภาษาไทย การแปลภาษา และการสื่อสารในบริบททางสังคมที่หลากหลาย ในบทความนี้จะกล่าวถึงความหมายของลักษณนาม หลักการใช้ ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนา และตัวอย่างของลักษณนามที่เกิดขึ้นใหม่ตามยุคสมัย

ความหมายของลักษณะภาษาไทย

ลักษณะของภาษาไทย หมายถึง คุณสมบัติและลักษณะเฉพาะตัวของภาษาไทยที่ทำให้แตกต่างจากภาษาอื่น ๆ ทั้งในด้านโครงสร้าง ไวยากรณ์ ระบบเสียง และการใช้คำศัพท์ ซึ่งสะท้อนถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของผู้ใช้ภาษาไทย

ลักษณะสำคัญของภาษาไทย

1. เป็นภาษาคำโดด (Isolating Language)

คำในภาษาไทยส่วนใหญ่เป็นคำพยางค์เดียวและไม่มีการเปลี่ยนแปลงรูปคำเมื่อนำไปใช้ในบริบทต่าง ๆ เช่น

"กิน" (กินข้าว)

"ไป" (ไปโรงเรียน)

2. มีวรรณยุกต์ (Tonal Language)

ภาษาไทยมี 5 เสียงวรรณยุกต์ ได้แก่ สามัญ (มา), เอก (ม่า), โท (ม้า), ตรี (ม๊า), และ จัตวา (หม่า) การเปลี่ยนเสียงวรรณยุกต์สามารถเปลี่ยนความหมายของคำได้ เช่น

มา (come)

ม้า (horse)

3. การเรียงคำตามลำดับ (SVO - Subject-Verb-Object Order)

โครงสร้างพื้นฐานของประโยคในภาษาไทยมักเป็น ประธาน - กริยา - กรรม เช่น

"ฉัน (ประธาน) กิน (กริยา) ข้าว (กรรม)"

4. การใช้ลักษณนาม (Classifier System)

ภาษาไทยใช้ ลักษณนาม เพื่อระบุประเภทของคำนาม เช่น

คน หนึ่งคน

หนังสือ หนึ่งเล่ม

รถ หนึ่งคัน

5. ไม่มีการผันคำตามกาลเวลา (No Verb Conjugation)

คำกริยาในภาษาไทยไม่เปลี่ยนรูปตามกาลเวลา เช่น

"ฉันกินข้าวเมื่อวาน" (อดีต)

"ฉันกินข้าวตอนนี้" (ปัจจุบัน)

"ฉันจะกินข้าวพรุ่งนี้" (อนาคต)

การบอกเวลาใช้คำเสริมหรือบริบทแทน

6. การใช้คำซ้ำและคำซ้อน

คำซ้ำ ใช้เพื่อเน้นหรือเพิ่มน้ำหนัก เช่น "เรื่อย ๆ" "เบา ๆ"

คำซ้อน ใช้เพื่อสร้างความหมายใหม่ เช่น "กล้าแกร่ง" "ขยันขันแข็ง"

7. การใช้คำบ่งบอกระดับความสุภาพ

ภาษาไทยมีคำสุภาพและคำไม่เป็นทางการ เช่น

"กิน" (ทั่วไป) ⟶ "รับประทาน" (สุภาพ)

"บ้าน" (ทั่วไป) ⟶ "เคหสถาน" (เป็นทางการ)

ลักษณะเฉพาะเหล่านี้ทำให้ภาษาไทยมีเอกลักษณ์โดดเด่นและมีความยืดหยุ่นในการใช้งานตามบริบทต่าง ๆ

ทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณนามไทย

ลักษณนามเป็นองค์ประกอบสำคัญของภาษาไทยที่ใช้ระบุคุณลักษณะของคำนามเพื่อให้สื่อความหมายได้ชัดเจนขึ้น การศึกษาทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณนามในภาษาไทยมุ่งเน้นที่โครงสร้าง การจำแนก

ประเภท และบทบาทของลักษณนามในการสื่อสาร ซึ่งนักภาษาศาสตร์ได้เสนอแนวคิดต่าง ๆ เพื่ออธิบายการใช้ลักษณนามในภาษาไทย (คณะกรรมการพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน, 2554: 52)

1. ทฤษฎีโครงสร้างของลักษณนาม

แนวคิดนี้มุ่งเน้นที่โครงสร้างและตำแหน่งของลักษณนามในประโยค ซึ่งมักจะอยู่หลังตัวเลข คำบอกจำนวน หรือคำบ่งชี้ เช่น

โครงสร้างพื้นฐาน:

คำนาม + ตัวเลข + ลักษณนาม ⟶ “เด็ก 3 คน”

คำนาม + คำบ่งชี้ + ลักษณนาม ⟶ “บ้านหลัง นั้น”

บางครั้งอาจมีคำคุณศัพท์หรือคำขยายเสริม เช่น “หนังสือเล่ม ใหญ่”

นักภาษาศาสตร์บางคน เช่น Matisoff (1973) และ Comrie (1989) ได้จัดภาษาไทยอยู่ในกลุ่มภาษาที่ใช้ลักษณนาม (Classifier Language) เช่นเดียวกับภาษาจีนและภาษาเวียดนาม

2. ทฤษฎีการจำแนกประเภทของลักษณนาม

นักภาษาศาสตร์ได้แบ่งลักษณนามออกเป็นหมวดหมู่ต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่แตกต่างกัน เช่น

(1) จำแนกตามลักษณะทางกายภาพ

รูปร่าง:

แบน ⟶ “กระดาษ แผ่น”

ยาว ⟶ “ดินสอ แท่ง”

ทรงกลม ⟶ “ลูกบอล ลูก”

ปริมาตร:

ของเหลว ⟶ “น้ำ แก้ว”

ธัญพืช ⟶ “ข้าว เม็ด”

(2) จำแนกตามลักษณะการใช้งานหรือหน้าที่

สิ่งของที่มีหน้าที่เฉพาะ ⟶ “รถยนต์ คัน”

สิ่งของที่ใช้เป็นชุด ⟶ “เสื้อผ้า ชุด”

(3) จำแนกตามลักษณะทางวัฒนธรรมและสังคม

สรรพนามบุคคล ⟶ “พระสงฆ์ รูป”

สัตว์ขนาดใหญ่ ⟶ “ช้าง เชือก”

สัตว์ขนาดเล็ก ⟶ “นก ตัว”

นักภาษาศาสตร์ไทย เช่น อำไพ สุจริตกุล (1985) และ กาญจนา นาคสกุล (1992) ได้ศึกษาและจัดระบบลักษณนามของภาษาไทยโดยใช้เกณฑ์เหล่านี้ (ชลดา ศรีวัฒนสาร, 2560)

3. ทฤษฎีเกี่ยวกับวิวัฒนาการของลักษณนาม

ลักษณนามในภาษาไทยมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงตามกาลเวลา โดยมีปัจจัยที่ส่งผล ได้แก่

(1) อิทธิพลจากภาษาต่างประเทศ

มีการยืมลักษณนามจากภาษาอื่น เช่น

ภาษาอังกฤษ: “ไฟล์ ไฟล์” (มาจาก file)

ภาษาจีน: “สำรับ โต๊ะ” (มาจากวัฒนธรรมจีน)

(2) การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและเทคโนโลยี

วัตถุหรือแนวคิดใหม่ทำให้เกิดลักษณนามใหม่ เช่น

“โทรศัพท์ เครื่อง”

“แอปพลิเคชัน แอป”

(3) แนวโน้มการลดทอนหรือหลอมรวมลักษณนาม

บางกรณีคนไทยเริ่มละเว้นการใช้ลักษณนาม เช่น

“ซื้อข้าว 1 ถุง” ⟶ “ซื้อข้าว 1 อัน” (ใช้ “อัน” แทน)

4. ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างลักษณนามและการรับรู้ทางภาษา

นักภาษาศาสตร์เชิงปริชาน (Cognitive Linguists) เสนอว่า ลักษณนามสะท้อนถึงวิธีที่มนุษย์รับรู้และจัดกลุ่มวัตถุในโลก เช่น

คนไทยมองสัตว์ขนาดใหญ่ต่างจากสัตว์ขนาดเล็ก ⟶ ใช้ “เชือก” กับช้าง แต่ใช้ “ตัว” กับสุนัข

ของเหลวถูกจัดหมวดหมู่ตามภาชนะ ⟶ ใช้ “แก้ว” กับน้ำ แต่ใช้ “ขวด” กับนม

แนวคิดนี้สอดคล้องกับแนวคิด Prototype Theory (Rosch, 1978) ซึ่งอธิบายว่ามนุษย์มีแบบแผนของวัตถุที่ชัดเจนในความคิด และใช้ลักษณนามเพื่อจัดประเภทตามแบบแผนนั้น

สรุป ทฤษฎีเกี่ยวกับลักษณนามในภาษาไทยสะท้อนให้เห็นว่าระบบลักษณนามไม่ได้เป็นเพียงโครงสร้างทางไวยากรณ์เท่านั้น แต่ยังเกี่ยวข้องกับวัฒนธรรม สังคม และการรับรู้ของมนุษย์ การศึกษาแนวคิดเหล่านี้ช่วยให้เข้าใจการใช้ลักษณนามได้ลึกซึ้งขึ้น และสามารถนำไปปรับใช้ในด้านการเรียนการสอนภาษา การแปล และการพัฒนาเครื่องมือทางภาษาศาสตร์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

วิวัฒนาการของลักษณนามในภาษาไทย

ลักษณนามเป็นหนึ่งในองค์ประกอบสำคัญของภาษาไทยที่ช่วยกำหนดและระบุประเภทของคำนาม เพื่อให้การสื่อสารมีความชัดเจนและเข้าใจตรงกันมากขึ้น ระบบลักษณนามของภาษาไทยมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย โดยได้รับอิทธิพลจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น วัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และอิทธิพลจากภาษาต่างประเทศ (ธีรภัทร ชัยสิทธิ์, 2561)

1. ลักษณนามในภาษาไทยโบราณ

ในอดีต ระบบลักษณนามของภาษาไทยมีจำนวนไม่มากนัก และมักใช้กับสิ่งของที่มีอยู่ในชีวิตประจำวัน เช่น

“คน” ⟶ ใช้กับมนุษย์ เช่น ชาย 1 คน

“ตัว” ⟶ ใช้กับสัตว์ เช่น ช้าง 1 ตัว

“ต้น” ⟶ ใช้กับต้นไม้ เช่น มะม่วง 1 ต้น

นอกจากนี้ ภาษาไทยโบราณยังมีลักษณนามที่ใช้กับสิ่งศักดิ์สิทธิ์และสถานะทางสังคม เช่น

พระสงฆ์ ⟶ “รูป” (เช่น พระ 3 รูป)

พระมหากษัตริย์ ⟶ “พระองค์”

2. การขยายตัวของลักษณนามในยุคกลาง

เมื่อสังคมไทยพัฒนาขึ้น โดยเฉพาะในช่วงสมัยกรุงศรีอยุธยาและรัตนโกสินทร์ตอนต้น การใช้ลักษณนามก็ซับซ้อนขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรมและวิถีชีวิต เช่น

การค้าขายทำให้มีสิ่งของและวัตถุใหม่ ๆ นำเข้ามาในสังคม เช่น

“เล่ม” ⟶ ใช้กับตำราและหนังสือ (หนังสือ 1 เล่ม)

“แผ่น” ⟶ ใช้กับกระดาษและแผ่นทอง (กระดาษ 1 แผ่น)

วัฒนธรรมการบริโภคอาหารที่ซับซ้อนขึ้น ทำให้เกิดลักษณนามใหม่ เช่น

“ฟอง” ⟶ ใช้กับไข่ (ไข่ไก่ 2 ฟอง)

“ชิ้น” ⟶ ใช้กับอาหารที่ถูกตัดเป็นชิ้น (เค้ก 1 ชิ้น)

3. การเปลี่ยนแปลงของลักษณนามในยุคปัจจุบัน

ในยุคสมัยใหม่ ระบบลักษณนามยังคงมีการเปลี่ยนแปลงต่อเนื่อง โดยเฉพาะจากอิทธิพลของเทคโนโลยีและการยืมคำจากภาษาต่างประเทศ เช่น (ปรีชา พิณทอง, 2528: 38)

(1) ลักษณนามที่เกิดขึ้นใหม่

“เครื่อง” ⟶ ใช้กับอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ (โทรศัพท์ 1 เครื่อง, คอมพิวเตอร์ 1 เครื่อง)

“แอป” ⟶ ใช้กับแอปพลิเคชันในมือถือ (แอป 2 แอป)

“ไฟล์” ⟶ ใช้กับไฟล์ข้อมูล (ไฟล์ 3 ไฟล์)

(2) การลดทอนและรวมกลุ่มลักษณนาม

คนไทยเริ่มใช้ลักษณนามที่มีความเป็นกลางหรือใช้แทนกันได้มากขึ้น เช่น

ใช้ “อัน” กับวัตถุหลายประเภท เช่น “โทรศัพท์ 1 อัน” (แทน “เครื่อง”)

ใช้ “ตัว” กับสิ่งที่เคยมีลักษณนามเฉพาะ เช่น “เครื่องบิน 1 ตัว” แทน “ลำ”

(3) อิทธิพลจากภาษาอังกฤษและสื่อสังคมออนไลน์

การใช้คำว่า “ไอเท็ม” (item) แทนลักษณนามดั้งเดิม เช่น “ของ 1 ไอเท็ม”

การใช้ลักษณนามภาษาอังกฤษ เช่น “บล็อก 1 บล็อก” (แทน “ตอน” หรือ “ส่วน”)

4. แนวโน้มของการพัฒนาลักษณนามในอนาคต

ความยืดหยุ่นในการใช้ลักษณนาม ⟶ อาจมีการลดทอนหรือรวมลักษณนามบางคำเข้าด้วยกัน เช่น คนรุ่นใหม่อาจใช้ “อัน” หรือ “ตัว” กับสิ่งของที่เคยมีลักษณนามเฉพาะ

อิทธิพลของเทคโนโลยีและภาษาโลก ⟶ ลักษณนามใหม่อาจเกิดขึ้นตามเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป เช่น “NFT 1 ชิ้น” หรือ “AI 1 ระบบ”

การผสมผสานระหว่างภาษาพื้นเมืองและภาษาต่างประเทศ ⟶ ลักษณนามอาจพัฒนาให้รองรับคำที่มาจากภาษาต่างชาติ เช่น “โดรน 1 ลำ” หรือ “เกม 1 แมตช์”

สรุป วิวัฒนาการของลักษณนามในภาษาไทยสะท้อนถึงการเปลี่ยนแปลงทางสังคม วัฒนธรรม และเทคโนโลยี ตั้งแต่อดีตที่ใช้ลักษณนามเพื่อระบุลักษณะของวัตถุและบุคคล ไปจนถึงปัจจุบันที่มีการสร้างและปรับเปลี่ยนลักษณนามให้สอดคล้องกับโลกสมัยใหม่ แนวโน้มในอนาคตบ่งชี้ว่าระบบลักษณนามของภาษาไทยอาจยืดหยุ่นมากขึ้น และได้รับอิทธิพลจากภาษาต่างประเทศมากขึ้นตามพัฒนาการของเทคโนโลยีและวิถีชีวิตของผู้ใช้ภาษา

ปัญหาของลักษณนามในภาษาไทยในยุคปัจจุบัน

ลักษณนามเป็นองค์ประกอบสำคัญของภาษาไทยที่ช่วยให้การสื่อสารมีความชัดเจนขึ้น อย่างไรก็ตาม ในยุคปัจจุบัน มีปัญหาหลายประการที่เกี่ยวข้องกับการใช้ลักษณนามในภาษาไทย ซึ่งเกิดจากปัจจัยต่าง ๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงของสังคม เทคโนโลยี และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศ (วิภาดา เทพธรานนท์, 2545: 72)

1. การใช้ลักษณนามผิดพลาดหรือคลาดเคลื่อน

ในปัจจุบันพบว่ามีการใช้ลักษณนามผิดพลาดมากขึ้น โดยเฉพาะในหมู่คนรุ่นใหม่และสื่อออนไลน์ เช่น

ใช้ “อัน “ กับสิ่งที่มีลักษณนามเฉพาะ เช่น “หนังสือ 1 อัน” (ที่ถูกต้องคือ “เล่ม”)

ใช้ “ตัว “ กับสิ่งไม่มีชีวิตที่ไม่เคยใช้มาก่อน เช่น “เครื่องบิน 1 ตัว” (ที่ถูกต้องคือ “ลำ”)

สาเหตุ:

ขาดการเรียนรู้ที่ถูกต้อง

การสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ เช่น บนโซเชียลมีเดีย

การลดทอนคำเพื่อให้พูดหรือพิมพ์ง่ายขึ้น

2. การใช้ลักษณนามแบบฟุ่มเฟือยหรือลดทอนเกินไป

ในบางกรณี ผู้ใช้ภาษามักเพิ่มหรือลดลักษณนามเกินความจำเป็น เช่น

การใช้ซ้ำซ้อน:

❌ “น้ำแก้วหนึ่งใบ” (ควรใช้ “น้ำ 1 แก้ว” หรือ “น้ำ 1 ใบ” ไม่ต้องใช้สองลักษณนามพร้อมกัน)

การลดทอนจนผิดความหมาย:

❌ “ไข่ 2 อัน” (ที่ถูกต้องคือ “ไข่ 2 ฟอง”)

สาเหตุ:

ความไม่เข้าใจโครงสร้างภาษาที่ถูกต้อง

อิทธิพลจากภาษาพูดที่เน้นความง่ายและเร็ว

3. อิทธิพลของภาษาต่างประเทศที่ทำให้เกิดลักษณนามใหม่หรือละทิ้งลักษณนามเดิม

การรับอิทธิพลจากภาษาอังกฤษและภาษาอื่น ๆ ทำให้เกิดลักษณนามใหม่ หรือบางครั้งอาจลดความสำคัญของลักษณนามเดิม เช่น

การใช้คำทับศัพท์โดยไม่มีลักษณนามที่เหมาะสม เช่น

“โหลดไฟล์ 2 ไฟล์” ⟶ เดิมภาษาไทยไม่มีคำว่า ไฟล์ ทำให้ต้องใช้ “ไฟล์” เป็นทั้งคำนามและลักษณนาม

การละทิ้งลักษณนามเดิม เช่น

“มีประชุม 2 เซสชัน” (แทน “มีประชุม 2 รอบ” หรือ “2 ช่วง”)

สาเหตุ:

การใช้คำทับศัพท์ที่แพร่หลายจากเทคโนโลยีและธุรกิจ

การใช้ภาษาอังกฤษปะปนกับภาษาไทยจนกลายเป็นมาตรฐานในบางวงการ

4. การเปลี่ยนแปลงของสังคมที่ส่งผลต่อลักษณนาม

การเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวิถีชีวิตทำให้ลักษณนามบางคำลดความนิยม หรือมีการเปลี่ยนแปลง เช่น

ลักษณนามเกี่ยวกับศาสนาเริ่มถูกใช้ผิด เช่น

“พระ 1 องค์” (ใช้กับพระพุทธรูป แต่ถ้าเป็นพระสงฆ์ ควรใช้ “รูป”)

วัตถุหรือสิ่งของใหม่ที่ไม่มีลักษณนามเฉพาะ เช่น

“NFT 1 อัน” ⟶ ยังไม่มีลักษณนามเฉพาะ

สาเหตุ:

วิถีชีวิตเปลี่ยนไป เช่น ค่านิยมทางศาสนาลดลง

เทคโนโลยีทำให้เกิดคำใหม่ที่ยังไม่มีลักษณนามชัดเจน

5. ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนลักษณนามในภาษาไทย

เด็กและเยาวชนบางส่วนไม่สามารถใช้ลักษณนามได้อย่างถูกต้อง เนื่องจากปัญหาหลายประการ เช่น

หลักสูตรการเรียนภาษาไทยไม่ได้เน้นการสอนลักษณนามอย่างจริงจัง

การเรียนรู้ภาษาแบบไม่เป็นทางการผ่านสื่อออนไลน์ ทำให้ใช้ผิดพลาดเป็นวงกว้าง

สื่อบางประเภท เช่น เกมหรือโฆษณา อาจใช้ลักษณนามผิดพลาดและถูกนำไปใช้ต่อ

ตัวอย่าง:

“รถยนต์ 1 อัน” (ที่ถูกต้องคือ “คัน”)

“ปากกา 1 ชิ้น” (ที่ถูกต้องคือ “ด้าม”)

แนวทางแก้ไขปัญหา

เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ลักษณนามผิดพลาดในภาษาไทย สามารถดำเนินการได้ดังนี้

ปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทย

เพิ่มการเรียนการสอนลักษณนามในหลักสูตรตั้งแต่ระดับประถม

ใช้ตัวอย่างจากชีวิตประจำวันและเทคโนโลยี เช่น “โหลดแอป 1 แอป”

สร้างสื่อและแหล่งข้อมูลที่ถูกต้อง

พัฒนาแอปหรือเว็บไซต์ที่ให้ข้อมูลลักษณนามที่ถูกต้อง

ทำอินโฟกราฟิกหรือวิดีโอสั้น ๆ บนแพลตฟอร์มออนไลน์เพื่อสอนการใช้ลักษณนาม

รณรงค์ให้สื่อมวลชนและโฆษณาใช้ลักษณนามให้ถูกต้อง

สร้างมาตรฐานการใช้ภาษาไทยในสื่อ เช่น ละคร ข่าว และโฆษณา

แก้ไขคำผิดในคำบรรยายของสื่อดิจิทัล

ส่งเสริมการใช้ลักษณนามแบบยืดหยุ่นแต่ถูกต้อง

ยอมรับการเปลี่ยนแปลงของลักษณนามในบางกรณี เช่น เทคโนโลยีใหม่

ควบคุมให้การใช้ลักษณนามที่ลดทอนไม่กระทบต่อความเข้าใจผิด (สุนีย์ สินธุเดชะ, 2540)

สรุป ปัญหาของลักษณนามในภาษาไทยในปัจจุบันเกิดจากการใช้ผิดพลาด อิทธิพลจากภาษาต่างประเทศ การเปลี่ยนแปลงของสังคม และการเรียนการสอนที่อาจยังไม่เข้มแข็งพอ แนวทางแก้ไขต้องอาศัยการศึกษา การใช้สื่อที่ถูกต้อง และการปรับตัวให้เข้ากับยุคสมัยโดยยังคงรักษาเอกลักษณ์ของภาษาไทยไว้

องค์ความรู้จากงานวิจัย

ลักษณนามเป็นองค์ประกอบสำคัญในภาษาไทยที่ช่วยระบุลักษณะและจำนวนของคำนาม การศึกษาเกี่ยวกับลักษณนามมีความหลากหลายและครอบคลุมหลายประเด็น ดังนี้

1. การใช้คำลักษณนามในภาษาไทยมาตรฐาน

งานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาการใช้คำลักษณนาม 14 คำในภาษาไทยมาตรฐาน เช่น ก้อน, คัน, ดวง, ดอก, ด้าม, ต้น, ตัว, แท่ง, ใบ, เม็ด, ลูก, เล่ม, ลำ, ผืน, แผ่น, เส้น, หลัง, อัน พบว่าการใช้คำลักษณนามเป็นการใช้คำเพื่อจำแนกคำนาม

2. การศึกษาเปรียบเทียบคำลักษณนามภาษาไทยกับภาษาญี่ปุ่น

การวิจัยนี้เปรียบเทียบคำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น พบว่าคำลักษณนามทั้งสองภาษามีความแตกต่างอย่างชัดเจน โดยคำลักษณนามภาษาไทยแสดงสถานภาพทางสังคม ขณะที่คำลักษณนามภาษาญี่ปุ่นไม่แสดงสถานภาพดังกล่าว

3. การเปรียบเทียบคำลักษณนามในภาษาไทย 4 ถิ่น

งานวิจัยนี้ศึกษาคำลักษณนามในภาษาไทยถิ่นเหนือ อีสาน กลาง และใต้ โดยเปรียบเทียบความเหมือนและความแตกต่างของคำลักษณนามในแต่ละถิ่น พบว่ามีความหลากหลายและสะท้อนถึงโลกทัศน์และวิถีชีวิตของคนในแต่ละภูมิภาค

4. การศึกษาความหมายของคำลักษณนามที่ใช้กับ “มนุษย์”

การวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาคำลักษณนามที่ใช้กับมนุษย์ โดยเฉพาะนักบวชในพระพุทธศาสนา พบว่าคำลักษณนามที่ใช้กับนักบวชมีความหลากหลายขึ้นอยู่กับสมณศักดิ์และสถานภาพทางสังคม

5. การพัฒนาแบบเรียนเรื่องการใช้คำลักษณนามสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างแบบเรียนเรื่องการใช้คำลักษณนามสำหรับผู้เรียนชาวต่างชาติและหาประสิทธิภาพของแบบเรียนดังกล่าว เพื่อช่วยให้ผู้เรียนชาวต่างชาติเข้าใจและใช้คำลักษณนามในภาษาไทยได้อย่างถูกต้อง

6. การขจัดความกำกวมของคำลักษณนามในกระบวนการแปลภาษาไทย-อังกฤษด้วยเครื่องเชิงสถิติ

การวิจัยนี้มุ่งเน้นการขจัดความกำกวมของคำลักษณนามในภาษาไทยในกระบวนการจับคู่คำสองภาษาสำหรับการแปลภาษาด้วยเครื่องเชิงสถิติของคู่ภาษาไทย-อังกฤษ เพื่อเพิ่มความแม่นยำในการแปล

สรุป งานวิจัยเกี่ยวกับลักษณนามในภาษาไทยในยุคปัจจุบันครอบคลุมหลากหลายประเด็น ตั้งแต่การใช้คำลักษณนามในภาษาไทยมาตรฐาน การเปรียบเทียบกับภาษาต่างประเทศ การศึกษาในแต่ละภูมิภาค การสอนสำหรับชาวต่างชาติ ไปจนถึงการประยุกต์ใช้ในเทคโนโลยีการแปลภาษา ข้อมูลเหล่านี้ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจและการใช้ลักษณนามในภาษาไทยให้ถูกต้องและเหมาะสมยิ่งขึ้น

บทสรุป

จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับลักษณนามในภาษาไทย พบว่าลักษณนามเป็นองค์ประกอบที่สำคัญของไวยากรณ์ไทยและมีบทบาทในการกำหนดลักษณะเฉพาะของคำนาม อย่างไรก็ตาม การใช้ลักษณนามในปัจจุบันมีความหลากหลายและเปลี่ยนแปลงไปตามบริบททางสังคมและวัฒนธรรม

1. ความสำคัญของลักษณนามในภาษาไทย

งานวิจัยหลายชิ้นระบุว่าลักษณนามในภาษาไทยมีบทบาทสำคัญในการสื่อสาร โดยทำหน้าที่จำแนกคำนามตามลักษณะทางกายภาพและหน้าที่ของสิ่งต่าง ๆ เช่น “เล่ม” สำหรับหนังสือ “ต้น” สำหรับต้นไม้ และ “ตัว” สำหรับสัตว์

นอกจากนี้ ลักษณนามยังสะท้อนถึงความสัมพันธ์ทางสังคมและวัฒนธรรม เช่น การใช้ “รูป” สำหรับพระสงฆ์ หรือ “องค์” สำหรับพระพุทธรูป ซึ่งแสดงถึงความเคารพในเชิงศาสนา

2. การเปลี่ยนแปลงของลักษณนามในภาษาไทย

มีการศึกษาพบว่าลักษณนามในภาษาไทยมีการเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลง ได้แก่

การรับอิทธิพลจากภาษาต่างประเทศ: มีการใช้คำทับศัพท์ที่ไม่มีลักษณนามเฉพาะ เช่น “ไฟล์ 2 ไฟล์” หรือ “อีเมล 3 อีเมล”

การลดทอนโครงสร้างภาษา: พบว่าคนรุ่นใหม่มักใช้ลักษณนามผิด เช่น “ไข่ 1 อัน” แทน “ไข่ 1 ฟอง” หรือ “หนังสือ 1 อัน” แทน “หนังสือ 1 เล่ม”

การใช้ภาษาผิดจากมาตรฐานในสื่อและอินเทอร์เน็ต: ทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในการใช้ลักษณนามที่ถูกต้อง

3. ความแตกต่างของลักษณนามในแต่ละถิ่นของภาษาไทย

งานวิจัยพบว่าภาษาไทยในแต่ละภูมิภาคมีลักษณนามที่แตกต่างกัน เช่น

ภาษาไทยกลางใช้ “คน” สำหรับมนุษย์ แต่ภาษาอีสานอาจใช้ “หัว” เช่น “ผู้ใหญ่บ้าน 1 หัว”

ภาษาเหนือใช้ “เตื้อ” สำหรับรองเท้า แต่ภาษาไทยมาตรฐานใช้ “คู่”

ความแตกต่างเหล่านี้สะท้อนถึงวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในแต่ละพื้นที่

4. ปัญหาในการใช้ลักษณนามและแนวทางแก้ไข

ปัญหาหลักเกี่ยวกับลักษณนามที่พบในงานวิจัย ได้แก่

การใช้ลักษณนามผิดพลาด เช่น “เก้าอี้ 1 อัน” (ที่ถูกต้องคือ “ตัว”)

การใช้คำลักษณนามผิดตามบริบททางสังคม เช่น “พระสงฆ์ 1 คน” (ควรใช้ “รูป”)

อิทธิพลจากภาษาอังกฤษที่ทำให้ละลักษณนาม เช่น “3 แชท” แทน “แชท 3 ข้อความ”

แนวทางแก้ไขที่เสนอ ได้แก่

การปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาไทย โดยเน้นการใช้ลักษณนามที่ถูกต้อง

การส่งเสริมการใช้ลักษณนามที่เหมาะสมผ่านสื่อและโซเชียลมีเดีย

การยืดหยุ่นในการใช้ลักษณนามเพื่อให้เหมาะกับบริบทสมัยใหม่

5. การนำลักษณนามไปประยุกต์ใช้ในเทคโนโลยีและการแปลภาษา

งานวิจัยบางชิ้นมุ่งเน้นการใช้ลักษณนามในระบบการแปลภาษาไทย-อังกฤษ พบว่าลักษณนามเป็นองค์ประกอบที่ทำให้การแปลมีความซับซ้อน เช่น คำว่า “ใบ” ใน “ใบสมัคร” หรือ “ใบเสร็จ” อาจไม่มีคำลักษณนามที่ตรงตัวในภาษาอังกฤษ

มีการเสนอให้ใช้เทคโนโลยีการประมวลผลภาษาธรรมชาติ (NLP) เพื่อช่วยตรวจสอบและแปลลักษณนามให้ถูกต้องมากขึ้น

สรุปภาพรวมของงานวิจัยเกี่ยวกับลักษณนามในภาษาไทยงานวิจัยเกี่ยวกับลักษณนามในภาษาไทยสะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของลักษณนามในการสื่อสาร ความเปลี่ยนแปลงของลักษณนามตามยุคสมัย และปัญหาที่พบในการใช้ลักษณนามในปัจจุบัน แม้ว่าลักษณนามในภาษาไทยจะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา แต่ก็ยังคงมีบทบาทสำคัญในการช่วยให้การสื่อสารชัดเจนขึ้น งานวิจัยหลายชิ้นเสนอแนวทางในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการใช้ลักษณนามอย่างถูกต้อง เพื่อรักษาเอกลักษณ์ของภาษาไทยไว้ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

กาญจนา นาคสกุล. (2532). *ลักษณนามในภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน. (2554). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพมหานคร: ราชบัณฑิตยสถาน.

ชลดา ศรีวัฒนสาร. (2560). การเปรียบเทียบคำลักษณนามในภาษาไทยและภาษาญี่ปุ่น. *วารสารภาษาและภาษาศาสตร์, 35*(1), 45-67.

ธีรภัทร ชัยสิทธิ์. (2561). การพัฒนาหนังสืออิเล็กทรอนิกส์เรื่องลักษณนามสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 20*(2), 112-130.

ปรีชา พิณทอง. (2528). *หลักภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: ดวงกมล.

วิภาดา เทพธรานนท์. (2545). การใช้คำลักษณนามของผู้เรียนภาษาไทยในฐานะภาษาต่างประเทศ. *วารสารการเรียนการสอนภาษาไทย, 28*(3), 58-79.

สุนีย์ สินธุเดชะ. (2540). *คำและความหมายในภาษาไทย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Rosch, E. (1978). Principles of categorization. In E. Rosch & B. B. Lloyd (Eds.), *Cognition and categorization* (pp. 27–48). Taylor & Francis Group.